

SLOVENE

Štev. 254.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Kopirski se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 7. novembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petstvarstva (dolžina
75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmodovstva
36 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Enketa

o »Slov. ljudski stranki«.

Zanimanje, katero je zbudil naš sobotni
uvodnik, nam priča, da smo zadeli pravo
struno. Popolna svoboda besede in objektivne
kritike mora razširiti predsodke in nas zbli-
žati, da bomo zmožni za stvarni pogovor.
Objavljamo v naslednjem mnenje zaslužnega
načelnika »Slovanske zveze«, kateri se kot
voditelj katol. narodne kot najmočnejše slo-
venske stranke čuti seveda v prvi vrsti in-
teresanega. Odločen, logičen, lapidaren,
kakor vedno, je njegov odgovor.

I. Dr. Ivan Šusteršič:

Vprašanje, ki je stavlja slovenski jav-
nosti, je zanimivo in važno.

Po mojem mnenju so izvajanja Vašega
članka teoretično pravilna. Nobenega
dvoma na more biti, da bi velika ljudska
stranka, ki bi se opirala na trdno večino ne
samo v ljudstvu, temveč tudi v se-
danjih volivnih kurijah, od-
stranila za dogleden čas — za
večnost itak ni namenjena nobena politična
kombinacija — nevarnosti, ki pretijo iz se-
danjih strankarskih razmer obstoju našega
naroda.

Tudi se ne dá tajiti, da tiči v stran-
karskih razmerah kranjskega dež.
zboru glavni vir razkola in pre-
pira, kojega zamašiti je nujna po-
treba slovenskega naroda. V tistem hipu,
ko bi imela slovena stranka trdno
večino v našem deželni zboru, prene-
hala bi vsaka možnost, da bi se ta ali ona
slovenska stranka vezala z narodnimi na-
sprotniki, ker bi taka zveza ne imela več
prekličnega zveza. Složna in trdna slovenska
večina bi je ne potrebovala, morebitni slo-
venski manjšini bi pa nič ne koristila. Po
mojih mislih bi nasprotno morebitni slo-
venski opozicijonci v našem dež. zboru
najkrepkeje povdarjali slovensko-narodno sta-

lišče in izvrševali v tem pogledu najostrejšo
kontrolno nad gospodstvo strank, to sa-
nacijo kranjskega dež. zbora bi bilo v res-
nici s stališča celotnega slovenskega naroda
veliko pomagano. Kranjska, edina kronovina
s pretežno slovensko večino, bi mogla izvr-
ševati svoj poklic kot središče narodnega
življenja slovenskega.

Zdi se mi, da v teoriji stoji stvar
tako jasno, kakor da je dvakrat dve štiri.

Toda kot realen politik ne morem pre-
zreti velikih težav, ki nasprotujejo
praktični izvršitvi označene ideje. Te težave
zde se mi skoraj nepremagljive.
Pokrajinski partikularizem bi se dal še lažje
premagati. Saj sodelujemo v »Slovanski
zvezi« drž. zbora zastopniki vseh tistih
slovenskih pokrajin, ki so v našem državnem
parlamentu sploh zastopane in nihče ne
more trditi, da oškodovani partikularizem
moti složno delovanje slovenskih poslancev.
S tega vidika bi torej osnivanje vsesloven-
ske ljudske stranke ne zadelo ob nepremag-
ljive težave.

Poglavitne težave tiče v
kranjskih strankarskih raz-
merah. Tu je večletni boj strank razdelil
slovensko ljudstvo v dva ostro ločena
politična tabora, ki drug drugemu
ravno toliko zaupata, kakor ruska vojska
pred Mukdenom japonski in nasprotno. Kje
hočete v teh razmerah vzeti
ljudi za »slovensko ljudsko stranko«, ki
naj prevzame gospodstvo v našem
deželni zboru? Izven obstoječih strank jih
ne dobite, ker jih ni. Da je fuzija ka-
toliško narodne in liberalne stranke ne mo-
goca, o tem smo se že večkrat prepričali.
Dandanes je še manj mogoča, kot kdaj po-
pred. Večletni boj je nasprotstva poostril in
vrhu tega je ena stranka še za tri leta s
trdno pogodbo politično zvezana z nemškimi
veleposelstvom. Fuzija je utopija, to
mora potrditi vsak poznavalec razmer.

Ostane le depoziranje ob-

stoječih strank na ta način, da se
jim vzame večina smišljenikov ter jih
sveže v novo ljudsko stranko — intransi-
gentni na levi in desni pa ostanejo na ce-
dilu in lahko, če jih veseli, nadaljujejo se-
danji strankarski boj, ki bi sevé v teh raz-
merah ne tangiral več skupnih slovenskih
interesov.

Toda tudi ta misel je po mojem trdnem
prepričanju neizvedljiva. Obe stranki
— katol. narodna in liberalna — sta se v
večletnem boju trdno organizirali. »Organi-
zacija« je pravzaprav preslab izraz. Opraviti
imamo z dovršeno kristalizacijo na
obeh straneh. Iz enega kakor iz drugega
strankinega telesa morete dobiti k več-
jemu par disidentov, več pa ne!

Po mojih mislih more zaželjeno zbolj-
šanje prinesiti le naravni razvoj naših
razmer, ki bode neizogibno ta, da kato-
liško-narodna stranka sama za-
dobi trdno večino v našem de-
želni zboru.

Na celi črti napredujemo. Predsodki v
gotovih krogih čedalje bolj ginevajo. Vsakdo
vidi, da je naše delo pošteno. Brezob-
zirno se lotimo vsakega sovražnika in
škodljivca našega ljudstva, bodisi kdorkoli,
bodi njegova šarža še tako visoka. De-
mokratična misel je popolnoma pro-
drla v naših vrstah. Vsacega izmeje nas na-
vda trdno prepričanje, da le zdrava, čila
ljudska sila more premagati naj huj-
šega sovražnika našega ljudstva: proti-
ljudsko, tujo birokracijo! Tej
velja naš boj v prvi vrsti. In na tem
boju je naš akademsko izobražena sloven-
ska inteligence ravno tako interesirana, ka-
kor naše ljudstvo.

In pošast »klerikalizma«, ki moti
spanje marsikomu sicer dobromislečemu?
Ne tajim, da je naša stranka nekdanj bila
precej »klerikalna«. Dandanes pa našo
stranko imenovati »klerikalno«, je anakro-
nizem, zmota, ali laž — resnica na noben

način! Stranko, ki zastopa strogo de-
mokratična načela, stranko, ki vodi
brezoziren boj v smeri splošne in
enake volivne pravice, katera pra-
vica, ko se uveljavi, bode dala laji-
škemu elementu v državi tako
moč, kakršne še nikdar po-
pred ni imel, stranko, ki v doslednem
izvajanju svojih načel pobija celo virilne
glasove in volivne predprave
skofov in prelato, — imenovati
»klerikalno«, je malo prehud tobak!

Katoliško-narodni pa smo, da, ker
stojimo v znamenju odpora proti izvestni,
malo olikani in še manj duhoviti gonji zo-
per verske svetinje našega naroda in ker
hočemo, da se v naši slovenski domo-
vini nihče ne žali v svojih najvznešenjših
čutstvih. Spoštovanje našega verskega pre-
pričanja, prepričanja ogromne večine na-
šega naroda, zahtevamo po vsi pravici. Saj
je domovina naša hiša in v svoji hiši
se ne damo žaliti od nikogar. Svobodo
zahtevamo, služiti po svojem prepričanju
svojemu Bogu — priznamo pa isto svo-
bodo vsakemu drugemu! Ali je to
»klerikalizem«?

Le prisiljeni po izvestni go-
nji, v opravičenem odporu zoper nasil-
stvo, ki se brutalno dotika najnežnejših du-
štev in najdragocenejše svobode posamez-
nika, — moramo versko zastavo nositi v
dnevne politične boje. Nihče bi ne bil bolj
vesel, nego mi in z nami ogromna večina
naroda, tistega dne, ko bi nam tega več
treba ne bilo!

Res pa je, da bi izvestni nam so-
vražni krogi radi vsilili naši stranki znak
»klerikalizma«!

Ni dolgo, ko so se delali
taki poizkusi, ki so se pa ta-
koj razrušili ob naših demo-
kratičnih načelih, katera varu-
jemo napram vsakomur, bodi kdor-
koli. Tako bode vedno tudi v bodoče. Kajt-

LISTEK.

Nevoščljivi Pumfek.

Zavist se smatra povsodi za jako grdo
lastnost in nevoščljivca ne marajo v nobeni
družbi; a lovca zavist je še posebno ne-
znosna napaka. Dočim nastopa navadna ne-
voščljivost v življenju v dveh oblikah, nam-
reč kot nevoščljivost proti drugim in proti
samemu sebi, kakor skopost, se pojavlja lov-
ska zavist le v prvi obliki; to se pravi, lov-
ski nevoščljivec zavida svojemu bližnjemu
vseko perece v repu suhe jerebice in vsako
dlačico v kožuhi siromašnega zajca, dočim
bi njemu samemu vest ne očitata prav ni-
česar, ko bi popadale pod njegovimi streli
na žrtvenik njegove lakomnosti cele heka-
tombe kur, zajcev, srnjakov, srn, jelenov,
košut, koz, mrjascev, svinj, praseta, lisice, ve-
verice in vrabcev — pa še poljskih miši bi
se ne branili. Zakaj lovca zavist proti dru-
gim je obenem brezmejna nenasitnost proti
samemu sebi.

Ta lepa dvojna lastnost je navdajala tudi
gospoda Pumfka v nenavadno obilni meri.
Bilo je v nji nekaj groznega, kakor v znani

ljutosti balkanskih hajdukov, katere zname-
nja so se kazala tudi pri gospodu Pumfku,
kakor hitro je kdo drugi kaj ustrelil. Ko je
imel nekoč Bukovčev Tone, tisti, ki obi-
čajno niti skednjeh vrat ne zadene in sploh
ni nikakršen »pravi« lovec, takšno nena-
vadno srečo, da je zvrnil v enem dnevu tri
šesteronoge srnjake — eden je bil lepši,
nego drugi — je imel ubogi Pumfek zaradi-
tega šest tednov rumenico, tako da je bil
pisan, kakor star srnjak, kedar mu dlaka
sivi!

In kako je bila njemu samemu sreča
mila! Za časa preže je odhajal vsako jutro
ob treh na lov, premočil se pri tem do
kože v jutranji rosi in čepel potem nekaj ur
na svojem sedežu, da so se mu krčile noge
od mraza, kakor mrtvemu komarju, in da
so mu klepetali zobje, kakor lena vevnica.
Vsak večer od šestih do osmih je zopet ča-
kal in se puščal obirati od tistih preklicanih
komarjev, da mu je bilo kakor mrtvemu
krtu v mravljišču, toda videl ni ničesar,
razven k večjemu kako staro srnjo, srnjaka
pa niti vohal ni, — in pri tem naj človek
ne skoči iz kože! Osem mest je Pumfik po-
izkusil in čakal povsodi več jutro in večerov

zaporedoma z neizpremenljivo angeljsko po-
trepljivostjo; a če je šel kdaj na drugi
kraj, da bi tam poizkusil svojo srečo, je go-
tovo ustrelil kdo drugi še tisti dan srnjaka.
Pumfek bi bil najraje znorel, a kaj se hoče!

Kakor po navadi se je ubogega Pumfka
držala strahovita smola tudi na tisti zname-
niti gonji, pri kateri se je razigrala sledeča
grozna drama:

Nekega dne je dobil gospod Pumfek
povabilo na gonjo v sosednjem lovu s pri-
stavkom: »Prosim, privedite jazbečarjev
seboj!« No, Pumfekov jazbečar je bil zares
jazbečar, da je bilo veselje! »Takelj« v naj-
smelejšem pomenu besede, uzoren, »Takelj«,
strašanski »Takelj«, čudovit »Takelj«, hud,
ko sam parkelj, celo na ljudi, kar je do-
kazovala ogromna svota, ki jo je bil gos-
pod Pumfek že prisiljen potrositi za raz-
trgane hlače in razmesarjena meča. — No,
gospod Pumfek je odrinil torej s »Takljem«
tisto jutro na vse jutro na vse zgodaj na
kolodvor, da se odpelje na kraj, kjer se je
imel vršiti lov. A že na kolodvoru se je
začelo: »Takelj« si je privoščil obilna meča
dražestne ženske stvarice; ker pa je bila ta
prikazen po nesreči Ribničanka, katerim

teče jeziček kakor kolovrat, je oštela »divna
nimfa« nedolžnega Pumfeka zaradi Taklje-
vega napada tako, da je začel od same
zmešnjave v glavi dvomiti o sebi, je li
»masculini« ali »feminini generis«.

A tudi to je minilo in nekaj ur zatem
je stal Pumfek z napetim pričakovanjem v
srcu in z »nabito morilno cevjo v roki« ob
robu loka, kjer so ravno gonili. Zlodej ubo-
gemu Pumfku tudi tu ni dal miru in tako
si je razlagati, da sta imela njegova soseda
že ogromen plen, dočim Pumfek sploh še
ni imel prilike, da ustrelj. Razume se, da je
že vrelo v njegovi duši, kakor lava v ognje-
niku. Njegov desni sosed, Bukovčev Tone,
je bil podrl že enega srnjaka in lepo lisico
in sosed na levi, krčmar pri »Črnem kozlu«,
je imel že poln hrbet zajcev, dočim je bila
Pumfkova torba še prazna in ohlapna, kakor
beraška malha. Pumfek se je jezil, kakor
star petelin, kadar zagleda tekmovalca, to
se je videlo že na »balkonu« njegovega
tolstege obraza, ki se je žarel v ognjeno-
rdečkasti zarji; toda prikrival se je in vztra-
jal na svojem mestu.

A zdajci — strela gromska! — lov gre
proti Pumfku, Takelj je zalajal, vsak živec

mi gremo le naprej, nasaj nikdar!

»Klerikalizem« je danes pri nas gola fraza in ima ravno toliko realnosti, kakor strah, ki je snotraj votel, zunaj ga pa nič ni.

V ime stranke, koji trenutno načelujem, zahtevam in smem zahtevati, da se ista ne sodi po praznih frazah, temuč po njenem političnem delovanju; to delovanje je pa dosledno tako, da se ji vsak resnični prijatelj slovenskega ljudstva lahko pridruži.

Sklepam:

Veliko slovensko ljudsko stranko, katero Vaš dopisnik išče, že imamo! To je katoliško-narodna stranka, v koje taboru je združena velika večina slovenskega ljudstva na Kranjskem, s koje načeli in delovanjem se strinja tudi ogromna večina izvenkranjskih Slovencev. Neizogibna popolna zmaga naših idej na Kranjskem privede v doglednem času do zaželenega narodne koncentracije. Sevé utegne sedanji razvoj v najhujšem slučaju trajati še kakih deset let, in priznam, da je ta položaj kritičen za našo narodno situacijo. Toda jaz ne vidim nikake praktične poti, po kateri bi se dalo to izpremeniti. Če pa kdo drugi najde rešilno pot, mu bodem iz srca hvaležen. —

To so misli, katere mi je Vaš sobotni uvodnik vzbudil „prima vista“. Mogoče, da se pozneje vnovič oglasim.

V Ljubljani, 7. novembra 1904.

Dr. Ivan Susteršič.

Tako državni in deželni poslanec dr. Ivan Susteršič. Samo ob sebi umevno je izrekel le svoje osebno mnenje, ker strankarskega sklepa o tem pač še nimamo. Pridakujemo še drugih glasov tudi iz vrst katoliško-narodne stranke.

Krvavi dogodki v Inomostu.

Časopisje se obširno bavi s krvavimi dogodki v Inomostu. Del kršč. soc. časopisja odločno izjavlja, da se je po krivdi nemških nacionalcev zopet razvilo italijansko vseučilišče vprašanje. Pri teh dogodkih se nam vsiljuje misel, kaj bi bilo n. pr. na Hrvaškem ali v Ljubljani ob takih dogodkih. Imeli bi že davno obsedno stanje. L. 1882 so po Zagorju na Hrvaškem kmete radi izgredov obešali. Nemško nacionalno časopisje slavi ljudi, ki so rušili in demolirali tujo last, pri kazinskih izgredih v Ljubljani pa so ti ljudje radi streljav, ki niso nikdar padli, proglasili Slovence za „barbare.“ Surovost nemških nacionalcev v Inomostu je taka, kakor bi bila n. pr. surovost Slovencev, če bi razrušili nemško kazino v Ljubljani. A kako vse drugače bi potem nemško časopisje nastopalo, nego sedaj, ko ima prave siloviteže med „Herrenvolkom!“ In vendar imajo Lahi v Inomostu ravno tolike pravice, kakor Nemci v Ljubljani in še več, nego Nemci svojo „Eintracht“ v Trstu. Inomost je glavno mesto tudi laške Tirolske, na Primorskem pa se n. pr. o domačem nemškem življu niti govoriti ne

je napet in oči prodiraje goščo s krčevitim naporom. Aha! Nekaj rdečega beži proti njemu, ne, naravnost proti Tonetu! ... to je lisica. Ne, te pa Tone ne dobi zopet, čeravno je nekoliko predaleč za Pumfka, zakaj za lisjaka treba krepkega strela ... zdaj se zopet ne vidi nič drugega, kakor trava, ki se giblje — zdaj zopet nekaj rdečega ... bum!

Pretrsljivo tuljenje! Tone vzmahuje po zraku z rokami ter kriči: „Sakrabort namol, gesput Pumfek, Taklna sa ustrelil!“ In tako je tudi bilo. Ubogi Takelj je imel okrog „dimnika“ svinčeno zmo to svojega nevoščljivega gospodarja, ki je bil hotel pripraviti Toneta ob dozdevno lisico. A zakaj je tudi moral biti Takelj rdeč! Drugi „Taklija“ so pač črni in zato se po navadi ne zamenjavajo z lisicami. Je pač zopet Pumfkova neolčljivo zvesta smola, da mora imeti rdečega Taklija. Pumfek je nesel ranjenega Taklija v torbi domov in nedolžni ranjenec je kmalu zopet ozdravel. Gospa Pumfkova pa so doma strašno osvetili ubogega ljubljenca nad ušesi in ambrozijskimi kodri njegovega nepravničnega in nevoščljivega gospodarja ter mu brali levite in držali „filipiko“, kakršne nas Bog varuj! —

more. Nemška surovost je tem večja, ker so leta in leta bila v Inomostu že laška predavanja, sedaj je pa vlada ustanovila fakulteto izven Inomosta, a kljub temu nemška nasilnost še ni bila nasičena. Nemci naj si ne domišljajo, da bodo nemški narodi v Avstriji hlapčevsko dalje prenašali njihove brutalnosti!

Iz Inomosta se o dogodkih v soboto še poroča: Množica je priredila burne ovacije nadvojvodi Evgenu, ker je bil nadvojvoda proti temu, da nastopi vojaštvo. Govorilo je na trgu več govornikov. Eden je kričal: „Opravili smo s Francozi, opravili bomo tudi z Lahi, fej, laške lovce so na nas poslali, ker bi Tirolec ne streljal na Tirolca.“ Župan v Inomostu je izdal o dogodkih izjavo, v kateri pravi, da so Lahi prvi pričeli psovati Nemce in izražati zahtevo, da Nemce v Inomostu podpira v njihovih prizadevanjih vse avstrijsko nemštvo.

Posebni poročevalec neke dunajske dopisovalnice je imel pogovor s ces. namestnikom v Inomostu, ki je obsojal, da so Lahi streljali, dasi so jih Nemci psovali in jim tudi grozili. Vojaštvo je pozval, naj posreduje, ker župan ni mogel povzročiti, da bi se bila množica razšla. Ako se občinstvo ne bi pomirilo, morala bi vlada poslužiti se nasilnih sredstev, da nastane zopet red. Namestnik je mnenja, da z laškimi predavanji v najkrajšem času ne bo mogoče pričeti, ker je večina laških dijakov zaprta in ker je oprava pravne fakultete popolnoma uničena. Namestnik je izdal tudi oklice na prebivalstvo.

Z Dunaja se vnovič poroča, da vlada nikakor ne namerava italijanske pravne fakultete v Inomostu zapreti.

Vse zabave v Inomostu so odpovedane, gledališče zaprto.

Socialno-demokratsko vodstvo je izdalo oklic, naj delavci ne bodo toliko neprevidni, da bi se žrtvovali za nemško gospodo.

Vsi deželni zbori in razni obč. zastopi, v katerih imajo Nemci večino, sklepajo izraze simpatije za nemške rogovileže v Inomostu, istrski dež. zbor pa je sklenil resolucijo v prilog laškimi dijakom. Obč. svet v Trstu je sklenil protest proti dogodkom v Inomostu.

Na Dunaju

Odsek dunajskih-nemških visokošolcev je imel pogovor z rektorjem ter je sklenil, prirediti v avli akademsko žalovanje za žrtve dogodkov v Inomostu. Istega dne bo pa tudi protestni shod nemškega dijaštva dunajskih visokih šol. Laških dijakov ni bilo k sobotnem „bumlu“.

Ali se bodo demonstracije ponavljale?

V Inomost so došli vojaki iz Schwaza in Halla, Bregenza in Briksna. V soboto zvečer je bil v Inomostu mir. Če bi se demonstracije ponavljale, ni izključeno, da se proglasi izjemno stanje. Körber je dobil za svoje nadaljne korake cesarjevo odobrenje. V nemških krogih v Inomostu se govori, da bodo boj odločno nadaljevali, če vlada laške fakultete ne zapre. V tem slučaju bi fakultete zopet demolirali. Fakulteta naj se zapre, ker ni mogoče prevzeti jamstva in varnosti laških dijakov ... Monakovsko nemško dijaštvo je brzojavilo nemškemu dijaštvu v Inomost, da lahko pošlje 500 nemških dijakov na pomoč.

Demonstracije v Pulju

Pulj, 6. nov. V tukajšnjem gledališču je bila včeraj pri predstavi igre „Alt Heidelberg“ velika demonstracija. Ko so v drugem dejanju nastopali dijaki, nastal je silen vrišč. Igralci so si morali odstraniti nemške dijaške čepice in trakove. Ko so peli dijaško pesem Gaudeamus, je bil vrišč še večji: Častniki in mornariški godci so zapustili gledališče. S predstavo so morali prenehati. Po predstavi je okoli 300 ljudi demonstriralo po mestu ter psovalo vlado in vojaštvo. Ob 10 uri zvečer je bil zopet mir.

Občinski svet v Pulju je poslal Körberju radi dogodkov v Inomostu protestno brzojavko.

Demonstracije v Lincu

Linč, 6. novembra. Danes dopoldne je okoli sto Vsenemcev demonstriralo pred cesarskim namestništvom s tem, da so peli nemške narodne pesmi. Policija je izpraznila trg. Mir ni bil potem več kaljen.

Zader za laške dijake.

Zader, 6. novembra. Občinski svet je sprejel protest proti dogodkom v Inomostu in proti postopanju vlade. Občinski svet je zahteval ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu. V gledališču so radi silnega hrupa morali prenehati s predstavo Franchettijeve opere „Germania“. Po mestu so se vršile male demonstracije. Ko so prišli orožniki, je vsa množica zbežala.

V Italiji.

Laški listi v Italiji pišejo še precej mirno, obsojajo pa vlado, da ni pravočasno zatrla vsake demonstracije. Listi izražajo nado, da avstrijski Lahi sedaj dobe svoje

lastno vseučilišče. »Corriere della Sera« pravi, da je že pred mesecem bilo znano, da Nemci v Inomostu hočejo povzročiti krvave demonstracije. Pomirjevalno vpliva vest, da pred laškim konzulatom v Inomostu ni bilo demonstracij. Laški grb je odstranil laški konzul sam, ker se je selil.

Demonstracije v Gradcu.

Gradec, 6. novembra. Danes dopoldne so se zbrali nemški burši na univerzi in so sklenili, da grede demonstrirati k gostilni »Zum wilden Mann« v Jakominijevi ulici, kjer bi se imela vršiti gledališka predstava, katero je hotelo prirediti češko izobraževalno društvo »Prah«. Ol universe so šli v »Gosposko ulico«, kjer so žvižgali, peli in hajlali. Potem so šli žvižgajoč in hajlajoč na promenado, kjer so se zaničljivo smejali buršem nemškega kat. društva »Carolina«.

Policija je gledališko predstavo Chov zabranila. Igrati so hoteli »Mlinar in njegova hči«. Ze večeraj zjutraj je »Grazzer Tagblatt« pisal proti Čehom, češ, da hočejo izživati v nemškem Gradcu.

Danes dopoldne je prišla deputacija nemških buršev k rektorju tehniške ter zahtevala, da naj pustivse deske nenemških akademskih društev odstraniti. Rektor se je udeležiti Nemcev in res pustil odstraniti vse nenemške deske. Slovani so radi tega početja rektorjevega silno ogorčeni. Poprijeli so bodo vseh zakonitih sredstev, da pridejo do svoje pravice.

Gradec, 6. novembra. V soboto zjutraj so bili na črni deski na graški univerzi nabiti listi, na katerih je stalo: »Abzug Mörder! Studenten, Rache für Innsbruck!« Ko so jih pedeli zapazili, so jih odstranili. Ob desetih se se res pridrvili burši brez čepic na univerzo in so stali v avli v gručah. Imeli so palice in stare ovršnike. Bržkone so mislili Lahe izgnati. A ti se ta dan še pokazali niso, tisti pa, ki so zjutraj prišli so jo hitro odkurili, ker so videli razburjenost.

Gradec, 6. novembra ob 7. uri zvečer. Velikanska množica se je zbrala na Jakominijevem trgu pred restavracijo »Zum eisernen Mann« (cucina italiana). Čuje se vpitje in žvižganje ter hajlanje. Množica je silno razburjena. Med množico se nahajajo tudi nemški nacionalni akademiki, zavedajoč se svojega poklica »Ehre, Freiheit und Vaterland.« Cink, cink — in šipe v restavraciji so zdrobljene. Vse šipe so razbili. Tudi svetilka nad vhodom je strta. Graška občina ima baje preveč denarja, da dovoli pouličnjakom tako nedeljsko zabavo. Policija graška se vede jako čudno. Od Jakominijevega trga se vleče množica v Gosposko ulico in od tam mimo gledališča v Leonhardovo ulico.

Gradec, 6. novembra. Nemško dijaštvo se je zbralo v vseučiliški avli in sklenilo brzojavno pozdraviti nemško dijaštvo v Inomostu. V brzojavki je stavek: »Mi smo pripravljeni iti z Vami do skrajnosti.«

Včerašnji dogodki v Inomostu — Pogreb slikarja Pezzeja — Nove demonstracije. — Danes je mir.

(Telefonična poročila »Slovenec«.)

Inomost, 6. nov. Danes ponoči se je izvršil napad na neko laško brivnico. Straža je preprečila škodo. Do 3 ure popoldne sicer ni bil kaljen mir. Ob 3. uri popoldne se je pričel pogreb zabodenega 20 let starega slikarja Pezzeja. Na grobu je pelo pet nemških pevskih društev. Krsta umorjenega slikarja je bila vsa pokrita z vencii. Na dekleta in žene je izšel naslednji poziv: Vzemite s seboj vse cvetlice in položite jih na slikarjev grob. On je žrtev boja v našem rojstnem mestu. Njegov spomin nam bodi svet!

Inomost, 7. novembra. Včeraj zvečer so bile tu zopet demonstracije. Ko je bila množica potisnjena proč od dvorca, je demonstrirala po Marije Terezije cesti. En demonstrant je bil aretiran. To je množico razburilo, da je vdrila pred magistrat. Bati se je bilo, da naskoči magistrat. Množica je metala pokalice in užigala umetalne ognje. Razburjenost je vedno bolj naraščala, napetost je bila vedno večja. V tem hipu se je postavilo 10 orožnikov z nasajenimi bajoneti med vrata magistratnega poslopja. Glavni voditelj demonstracije je bil aretiran. naker se je vihar polegel.

Inomost, 7. novembra Včeraj zvečer je bila razširjena vest, da so italijanski dijaki na neki cesti trikrat ustrelili proti Nemcem. Tja je odšlo orožništvo.

Inomost, 7. novembra. Včeraj je policija zaprla Dvorno ulico, ker so se demonstrantje skrivali med vrata in za hišna okna v tej ulici in metali na policijo kamenje. Magistratnemu svetniku Neunerju se je opetovano v toliko posrečilo pomiriti občinstvo, da ni bilo treba posredovanja vojaštva. Resne demonstracije so za sedaj končane. Včeraj je demonstrirala samo poulična druhal, med katero je bilo mnogo pijancev. Resnejše demonstracije zopet nastanejo, ka-

kor trdijo v nemških krogih, ako vlada vnovič otvori laško pravno fakulteto. Splošna sodba je, da so demonstracije druhali in nastop poslanca Steina, ki je pričel po pogrebu slikarja Perreji govoriti, dasi je bilo dogovorjeno, da po pogrebu na cestah nihče ne govori, vpliv dostojnega pogreba otemnili.

Inomost, 7. novembra. Župan je nabil na vogale dopisa nemške liberalne in nemške ljudske stranke, ki sta objubili svojo parlamentarno pomoč. Župan pozivlja občinstvo, naj počaka uspeha parlamentarne akcije. Med včerašnjim pogrebom slikarja Pezzeja je bilo nekaj Italijanov izpuščenih iz zaporov. Bili so prepeljani na kolodvor. Rektor dunajske univerze je pisal po imena onih dunajskih laških visokošolcev, ki so imeli revolverje.

Linč, 7. novembra. Deželni glavar gorenjavoavstrijski, dr. Ebenhoch, je izrazil nemškemu dijaštvu v Inomostu svoje simpatije.

Inomost, 7. novembra. Proti poslancu Steinu, ki je pri včerašnjem pogrebu sunil magistratnega svetnika Neunerja, ki je hotel preprečiti, da bi Stein govoril, se bo uvedlo sodnijsko postopanje. Danes dopoldne je mir.

Ljubno, 7. novembra. Včeraj je tukajšnje dijaštvo manifestiralo za nemško dijaštvo v Inomostu.

Inomost, 7. nov. Po mestu hodijo številne patrulje. Včerašnjih demonstracij pred dvorcem so se udeležili skoro samo mladoletni fantiči. Kričali so »Proč z namestnikom, proč s polentariji!« Orožniški straži je prišlo na pomoč še 50 orožnikov, katere so demonstrantje sprejeli z žvižganjem. Orožnikom se je posrečilo demonstrante potisniti proč od dvorca. Dohod od dvorca je se sedaj za vsakega zaprt. Včerašnjih demonstracij se inteligenca in delavstvo ni udeleževalo, ker hoče počakati, da se vrne v Inomost poslanec dr. Erler, ki prinese seboj Körberjevo odločitev. Dosedanja straža v dvorcu: laški lovci, je zamenjana z drugimi vojaki.

Inomost, 7. nov. Pogreb zabodenega slikarja Pezzeja se je včeraj najslavesnejše vršil. Pogreba so se udeležili vsenemški poslanci Stein, Berger, Schalk. Na pokopališču je bilo truplo blagoslovljeno, nato se je sprevod pomikal do cerkve sv. Janeza, kjer je bilo truplo drugič blagoslovljeno in nešeno nazaj na pokopališče. Dva voza sta bila polna vencev. — Za krsto so stopali obč. svet in poslanci. Na grobu je govoril mestni župan, ki je dejal, da bo ostal časten spomin na Pezzeja, ker je žrtvoval svoje mlado življenje za nemško čast. Nemski dijaki so križali meče. — Jako hujskajoče je govoril Schalk. Po pogrebu so bile velike demonstracije na Marije Terezije cesti. Policija je dvakrat brezuspešno hotela razpršiti demonstrante. Stein je zahteval od navzočega magistrat. svetnika Neunerja dovoljenje, da sme govoriti. Neuner ni hotel dati dovoljenja. Kljub temu je Schalk stopil na neki voz in pričel govoriti. Berger se je vstopil pred voz. Policija je hotela Steina aretirati, a množica ni pustila. Magistratni svetnik Neuner je posredoval, da ni prišlo do skrajnosti. Stein se je končno odpeljal na kolodvor.

Rusko-japonska vojska.

Boj za Port Artur.

London, 4. novembra. V nedeljo in ponedeljek so Japonci zaman poskušali prodreti ruske järke. Pri vsakem naskoku je padlo okrog 1000 Japoncev. Sodijo, da Japonci ne bodo prenehali z napadi, ampak na vsak način vzeli trdnjavo.

London, 5. novembra. Kakor je poročal včeraj »Standard« iz Sangaja, so Japonci baje razstrelili utrdbo in skladišče za provijant v Pejšanju.

London, 5. novembra. »Daily Chronicle« poroča iz C fua: Posebni sel poročila iz Daljnega, da je bil boj pri Port Arturju od 29. oktobra do 2. novembra silnejši nego prejšnji boji. Pri utrdbi Išan so bili posečeni celi japonski bataljoni, napadi na Erlunšan pa odbiti. V Tokiu so mnenja, da ne bodo Japonci baje do spomladiposkušali več novih napadov. Ruski konzul je prejel šifrirano brzojavko, glasom katere je prenehal ogenj pred Port Arturjem. Rusi željno pričakujejo prihod baltijske eskadre.

London, 5. nov. »Morning Post« poroča nasproti »Daily Chronicle« iz Sangaja od 4. t. m., da so Japonci vzeli utrdbo Erlunšan, Kikvanšan, Talunšan in Sanpušan ter da se bliža padec trdnjave.

London, 5. novembra. »Daily Telegraph« je izvedel včeraj iz C fua, da so Japonci zasedli pota in rove na 300 metrov blizu Anšana in Sanšupana ter da so zavzeli baterijo B utrdbi Erlunšan. Toda sedaj se nahajajo v zelo neugodnem položaju ravno pred utrdbo. Oni so hoteli zavzeti pozicijo,

ki bi jim omogočila prignati ruske ladje iz pristanišča. Nadalje se poroča, da so Japonci vdrl v kitajsko mesto, kjer so se naglo utrdili. Sedaj so baje poldrugi kilometer pred pravim mestom; ta vest potrebuje pa še potrdila. Kakor se sliši, je car Nikolaj dal Steslju popolno svobodo akcije, toda te vesti ni možno izročiti Steslju.

Peterburg, 5. novembra. Dopisnik „Biržev. Vjedomosti“ je brzojavil včeraj iz Cifua: Iz zanesljivega vira morem zagotoviti, da je vest, da so Japonci zavzeli utrdbo Sikuanšan, neresnična. Izid zadnjega napada na Port Artur ni v nobeni razmeri z neznanskimi izgubami, ki je vse dosedanje presegel. Tukajšnja japonska kolonija se tolaži, da so štiri naših vojnih ladij pokvarjene ter da ne morejo zapustiti pristanišča. Daljni je napolnjen z ranjenci. Japonci iskrcavajo sveže čete.

London, 5. nov. Dopisnik „Daily Telegrapha“ javlja, da je vladal pred Port Arturjem mir do petka, 6. ure zvečer. Togovo brodovje blokira luko v polomeru 16 do 50 km. Njegovo ladjo so Japonci vstavili, ko je plula v Cifu. Iskali so nekega Francosa. Pozneje je na ladjo streljala neka japonska torpedovka. Okrog Port Arturja se lepo svetlika od metalcev svetlobe. Na bota tuja ladja se ne sme približati ljubečanskemu pogorju bližje ko 20 angleških milj. — Ako se položaj Japoncev pred Port Arturjem ni zboljšal, je jako neugoden. Japonci priznavajo, da je njihov prvi namen sedaj, prignati ruske ladje iz luke. Potem bo sledilo redovito zimsko obleganje, da bode lahko odšlo nekaj četa od Port Arturja v Mandžurijo na pomoč Ojami. Dopisnik pa smatra za izgovor, ker Japonci niso mogli vzeti trdnjave 3. novembra.

London, 5. nov. Edini uspeh japonskega napada je, da so zavzeli Japonci kitajsko mesto (?). Toda tudi tega bodo težko obdržali, ker jih dosega ondogen iztrdba Pajušan. Japonci so namignili dopisnikom, naj odpotujejo, da ne bodo priče njihovih akcij. Za Japonce bi bilo velikega pomena, ko bi mogli vsi nekaj utrdb zahodno in vzhodno od železnice, da se tako rešijo nevarnosti, ki jim preti pri morebitnem umikanju. Rusi v Cifu pravijo, da se bo trdnjava še držala, a proročevati nočejo, ker vidijo, da je posadka vsa izmučena ter mnogo trpi od japonskih težkih topov.

London, 5. nov. „Daily Chronicle“ javlja iz Cifua: Napadi na Erlumšan in Sandučan so se ponesrečili; pač pa je vzlet Ečešan, potem ko je padlo in bilo uničenih več japonskih bataljonov. Ta utrdba obvladuje luko ob Tigrovem repu ter je ključ pozicije. Vsled tega bo trdnjava padla. Dopisnik potrjuje vkljub temu, da je pričakovati nadaljnjih napadov še le spomladi. Ogenj je ponehal.

Cifu, 5. nov. Vkljub najsilovitejšim napadom Japonci utrdbi Ljaotešan nemorejo vzeti. Pri včerajšnjem napadu so imeli Japonci velike izgube, Rusi mnogo manjše. Japoncem se je pa posrečilo razdreti eno malo utrbo na Zlati gori. Sedaj bodo Japonci podminirali utrdbi, kar doslej niso hoteli storiti, ker se jim je škoda zdelo človeških življenj. Ker se pa general Steselj noče udati, bodo morali vreči utrbe v zrak.

London, 5. nov. Vesti krožijo, da so vzeli Japonci utrbo Vantaj, potopili več prevoznih ladij ter zažgali eno bojno ladjo v luki. Potrjene te vesti še niso.

London, 5. novembra. Džunka, ki je zapustila Daljni 3. t. mes., poroča, da se je vršil tedaj strašen bombardement. Prelivane krvi v jarkih pred utrdbami je bilo grozno. Nekaj ruskih jarkov in ena utrdba je prišla v japonske roke. Ruski topovi so bili pogostoma med japonskim topniškim napadom popolnoma mirni, a so začeli na enkrat strašno streljati v naskakujoče vrste. Strojne puške so uničile cele polke. Tudi so pričeli Rusi takoj streljati, ko so hoteli Japonci postaviti kje topove. V Daljnem je le malo četa. Cete sicer neprenehoma prihajajo, a jih takoj odpotiljajo k fronti. Japonci so razočarani nad izgubami, a ena basea njihovih častnikov zadostuje, da gredo zopet naprej.

Sangaj, 5. novembra. Tu se govori, da so japonske baterije potopile 1. t. mes. dve ruski bojni ladji, 2. t. m. pa eno topničarko.

Peterburg, 6. nov. Steselj je izjavil, da če ne bo prisilil posadke do kapitulacije mraz, ker ji manjka obleke, ne dobe Japonci Port Arturja nikdar. Pričakuje se, da pride baltiško brodovje v Port Artur januarja meseca. Steselj je prosil carja dovoljenja, da sme na svojo roko v potrebi ukreniti kaj izrednega, in je dobil odgovor, da mu car prepušča popolno svobodo.

Okrog Mukdena.

Peterburg 5. nov. „Ruska brzojavna agentura“ je sporočila danes iz Dadsipu, južno od Mukdena: Danomase vrše manji boji topništva. Obe vojski se dotikata nepo-

sredno pred vasjo Navganza. Japonci napravljajo navidezno baterijo.

Peterburg, 6. nov. Iz Mukdena se poroča: Sem je došlo 30.000 Kitajcev, ki so pobegnili zaradi japonskih nasilstev. Japonci so opustošili vse kraje v svojem operacijskem okrožju. Število uskokov je vedno večje; tožijo, da so izpostavljeni mrazu ter trpe lakoto.

Peterburg, 5. nov. Dne 2. nov. je mandžurska armada odbila dva japonska napada na železnico. Dne 7. nov. je bilo v Mandžuriji vse mirno. Ruske in japonske baterije le bolj redko streljajo.

Peterburg, 6. nov. „Ruske Vje domosti“ trdijo, da se pripravlja v Mandžuriji v kratkem nova velika bitka. Maršal Ojama je dobil na novo 60.000 mož. Zdaj ima vsega skupaj 368.000 mož s 1000 topovi. Kuropatkin ima pa 345.000 z 980 topovi. Kmalo pa dobi Kuropatkin na pomoč še 8. armadni sbor, in tedaj bo nasprotniku vsaj enak. Zato mora biti Ojama do tega, da prišli Kuropatkin do bitke, preda dobi toliko pomoč.

Novi ruski poveljniki.

Peterburg, 6. nov. „Ruskij Invalid“ poroča, da je za poveljnika prve mandžurijske armade imenovan general Linevič, za poveljnika tretje mandžurijske armade pa general baron Kaulbars. Uradno se še poroča, da je imenovan za poveljnika v Odesi poveljnik 20. voja general Kohanov, za poveljnika v Kijevu pa general Suhomlinov.

Rusko-angleški spor.

Peterburg, 6. novembra. Ruska vlada je odobrila predlog angleške vlade glede komisije, ki naj preišče dogodke pri Huiulu. Ko bosta imenovani ameriški in francoski zastopnik, se snide komisija v Parizu. Rusijo bo v komisiji zastopal admiral Kasnakow. Komisija ima nalogo, da sestavi natančni dejanski položaj.

Peterburg 6. novembra. Ruska vlada ima za pričo kapitana neke trgovske ladje, kateri je videl Japonce na sumljivih ladjah v Severnem morju.

Zasedanje deželni zborov.

Štajerski deželni sbor. — Slovenski poslanci vztrajajo v obstrukciji. Povedali smo, zakaj so pričeli v štajerskem deželnem zboru slovenski poslanci z obstrukcijo. — Na Spodnjem Štajerskem živi slovensko ljudstvo, in to nima čdežele tega, ker bi mu morala dati. Z denarjem slovenskih davkoplačevalcev naj pa se pomemlje slovenski Stajerci! Nemoi sedaj prete, da Slovenci ne bodo dobili ničesar, kar bi bili morebiti drugače milostno dovolili. — Čim ošabnejše bodo nastopali Nemoi, tembolj bo med slovenskimi Stajerci odmeval klic „Proč od Grada“. V sobotni seji je grof Kottulinsky poročal o proračunski postavki „prišilne delavnice“. Slovenski poslanci so stavili 11 premijevalnih predlogov. Dopoldne je zbornica samo glasovala po imenih o teh predlogih. Poslanec baron Rokitanaky je grajal, ker za bolnišnico v Voitsbergu ne prodajajo mleka kmetovalci, marveč oskrbe mleko usmiljenke iz Lankovica. Deželni odbornik Ročič pojasni, da sta bili vloženi glede oddaje mleka za to bolnišnico le dve ponudbi in sicer so vložile ponudbo usmiljenke in pa neki mož, ki je bil že zaprt zaradi goljufije. Seja je bila zaključena opoldne, prihodnja seja bo v torek.

Istrski deželni sbor je v svoji seji dne 4. t. m. soglasno tudi z glasovi slovenskih poslancev sprejel nujni predlog poslanca Bartolija, v katerem protestira proti vladi, ki sli Italijane, da si morajo z žrtvami in ponižanji pridobiti svoje ustavno zajamčene pravice.

V seji istega deželnega zbora z dne 5. t. m. je bil v drugem čitanju skoraj brez razprave sprejet statut za ustanovitev deželnega zavoda za občinska posojila.

Posl. Kompars je obširno utemeljeval svoj predlog, stavljen v zadnji seji, v katerem pozivlja vlado, naj ukrene potrebno, da bo uprava vojne mornarice, v kolikor možno, kupovala vino, potrebno za vojno mornarico, direktno od istrskih vinogradnikov. Poslanec Davanzo je predlog podpiral, kakor je bil isti soglasno sprejet. Posl. dr. Campitelli je obširno utemeljeval predlog, glede copetne premesitve sedeža deželnega šolskega sveta istrskega v Poreč, za tem glede d. finitivnega imenovanja c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov na račun države ter glede uvedanja večernih in nedeljskih kurzov za odraslene saj v večih krajih. Predlog je bil izročen šolskemu odseku, da ga prouči in o njem poroča.

Na to so bili v tretjem čitanju sklenjeni: Načrt nove organizacije deželnih uradov, predlagane premembe statuta istrskega zemljišnega kreditnega zavoda in trije zakonski načrti glede plač provizijskih učiteljev, glede ženitnih dovolitev za učitelje, glede umirovljenja ljudskih učiteljev in uravnave fonda učiteljskih penzij. Končno je bilo po-

ročilo deželnega odbora o garanciji deželnega fonda za zadolžnice male električne železnice, ki se ima zgraditi iz Matulj preko Opatije do Lovranne, izročeno finančnemu odseku, da je prouči ter o njem poroča. Prihodnja seja v torek.

Bukovinski deželni sbor je po daljši razpravi 4. t. m. odobril z dvetretjinsko večino zakonske predloge o volivni preosnovi. Pričeli so z glavno razpravo o preosnovi občinskega reda in občinskih volitev.

Koroški deželni sbor je v sobotni seji odobril več manjših predlogov popravi cest. Nadalje je sklenil povzati vlado, naj omeji trgovino in kupčijo z žganjem na drobno. Nadalje so naročili deželnemu odboru, naj izdela in predloži sbornici v prihodnjem zasedanju načrt o premembi deželnoborskega poslovnika. Celovškemu občinskemu svetu so dovolili najeti posojilo milijon kron. Občini St. Mohor so dovolili za popravilo neke ceste k stroškom, ki bodo znašali 18.000 kron, 2000 kron deželne podpore. Predno je bilo zaključeno zasedanje, je še poslanec Metnitz govoril o izgredih v Inomostu ter iskrel ogorčenje Italijanom, ki so nastopili proti nemškimi meščanom in dijakom v Inomostu. Deželni glavar grof Goess je nato zaključil zasedanje.

Pred državnozbornim zasedanjem.

Parlamentarna češka komisija bo imela sejo 16. t. m. Skupna seja komisij slovenskih klubov bo 15. novembra popoldne. Med galiskimi deželnimi poslanci se trdi, da bo poljski klub izvolil sledeče predsedstvo: Za načelnika grofa Dzieduszyckiego, za njegova namestnika pa viteza Duleba in viteza Bobrzynskega.

Hrvaške finance.

Iz Zagreba, 4. nov.

Najvažnejša točka, o kateri bode razpravljali hrvaški sbor že prihodnji teden, je brez dvoma nova finančna pogodba. Hrvaška regnikolarna deputacija je pripravila že vse gradivo za razpravo v sboru, a te dni je isto storila tudi ogrska deputacija za ogrski sbor. Ni dvoma da bodo predlogi sprejeti v obeh saborih. V hrvaškem saboru se hoče opozicija upreti vsem sklepom regnikolarne deputacije z vso odločnostjo, toda za zdaj ni nobene nade, da bi se moglo kaj izpremeniti, kar se je sklenilo v Budimpešti. Hrvaška bode izročena zopet deset let na milost in nemilost mažarski finančni politiki. Žalost, da se to ni resnično, kar je čebela hrvaška regnikolarna deputacija glede dobička pri novi nagodbi. Finančna osnova za ogrski proračun l. 1905, kjer se nahaja tudi proračun za Hrvaško, dokazuje ravno protivno onemu, kar je Egersdorfer v svojem poročilu zatrjeval. Egersdorfer je trdil, da dobi Hrvaška po novi nagodbi najmanj 4 milijone kron več nego do zdaj. Iz ogrskega proračuna pa vidimo, da dobi Hrvaška za leto 1905 le 1.825.951 kron več nego za tekoče leto. To je tedaj ta znamenita zmaga hrvaške regnikolarne deputacije, o kateri je uradni list hrvaške vlade tako ponosno pisal.

Mažari že zdaj natolcujejo Hrvaško, da je pasivna, a tega so krivi sami Hrvati, ker so pri zadejih dogovorih dovolili, da se od užitinskega davka na Hrvaškem odbije nekoliko odstotkov za pokritje onega dela zajedniške kvote, ki spada na Hrvaško, in katera se ne dá iz rednih dohodkov pokrivati. Vse to spletkarje pa dobajajo odhod, ker Hrvati niso zahtevali čistih računov. In to bode glavna naloga hrvaške opozicije v bodočem saborskem zasedanju. „Ven s čistimi računi“, mora biti geslo vseh neodvisnih Hrvatov, in potem se bode videlo, da more Hrvaška pokrivati vse zajedniške stroške, in da jej bode ostalo za svojo avtonomno upravo mnogo več, nego jej je dovoljeno po novi nagodbi.

Tangenta za Hrvaško znaša za l. 1905. okoli 21 milijonov kron. Poročevalec Egersdorfer pa je trdil v zadnji seji regnikolarne deputacije, da znašajo vsi dohodki Hrvaške 71 milijonov kron. Že po tem računu bi morala znašati tangenta 26 milijonov kron, a ne samo 21. milijonov kron. G tovo pa je, da ima Hrvaška najmanj 80 milijonov kron dohodka, pa bi potem morala biti tangenda še večja.

Češke šole na Dunaju.

Češki šolski odbor na Dunaju je včeraj priredil devet čeških protestnih shodov zaradi znane razsodbe državnega sodišča o čeških šolah na Dunaju.

Vitez Abrahamovlec odstopi?

V Ljubu so med deželnimi poslanci razširjene govorice, da namerava David vitez pl. Abrahamovlec svoja mandata kot deželni in državni poslanec odložiti, in da se prihodnjega zasedanja drž. zbora več ne udeleži.

Štajerske novice.

Š Sv. Trojica v Slov. goricah. Tukaj smo d. bili letos novega slovenskega trgovca, piše se Fr. Kocuvan. Ta si je na pravil pred par tedni slovenski napis, katerega je pa kmalu zmanjkalo. Čez noč so mu napis z blatom pomazali, zato ga je prebelil in postavil je nad vrata prejšnjo tablo s samim napisom Fr. Kocuvan. To je delo trojiških nemškutarjev, ki svojo omiko zajemajo iz »Štajerca«. Po trgu kroži govorica, da je Ferdinand Golob neko trgovsko vprašanje glede Kocuvana le pod tem pogojem ugodno rešil za njega, da odpravi slovenski napis. Naj bo temu, kakor hoče, vsekakor se odgovoren za to čedno dejanje glavni trojiški nemškutar Ferdinand Golob in pa njegov pomagač Tonček Družovec iz Gorenje Lenarske. Kajti gotovo je, da sta ta dva slavna občinska predstojnika osebno pritiskala na slovenskega trgovca Kocuvana, da bi napravil nemški napis. To je nemškutarska nestrpnost, ki se masti od slovenskih grčev in ne pozna pravičnosti. Sram jih bodi! Preteklo poletje se postavili pri Sv. Trojici novo hišo za stanovanje nadučitelja. Stroški znašajo okoli 9000 kron. Lepo, lično poslopje stoji za šolo, na južni strani, blagoslavlilo se je 2. novembra. Staro nadučiteljevo stanovanje se je predelalo za učilnico; v novembrom se je namreč dosedanja trirazredna razširila v štirirazrednico, pouk ostane utrakvističen. Novo učno mesto je dobila učiteljica gđ. Desimira Dolžan iz Stopič pri Novem mestu. Imamo torej tri učitelje in eno učiteljico. — Letina je bila letos jako slaba v Slov. goricah vsled mokre sime in spomladi ter vsled velike suše poleti. Pač pa je sadja veliko, da so ga težko spravili. Ljudje so mnogo sadja prodali in ga imajo še dosti za dom, zlasti jabolčnice imajo veliko, ki jim nadomestuje vino, katero je letos skoraj popolnoma odreklo. Pri Sv. Trojici je šest nemških prekupeev za jabolka. Ze že dva meseca noč in dan dovažajo kmetje iz sosednih župnij jabolka, prekupci jih razpošiljajo v večja mesta. V začetku so plačevali 8 do 10 h kilo, zdaj pa plačujejo 12 do 14 h. Skoda, da ni tukaj gospodarske zadruge, ki bi kmetom lahko mnogo dražje prodala njih sadje in druge pridelke, dobiček bi pa doma ostal.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. novembra.

Resnica o dogovoru med Mladočehi in Jugoslovani. Z ozirom na javljanja vladnih listov o razmerju med Mladočehi in Jugoslovani piše „Edinost“: „Ker je stvar velike važnosti za bodoči položaj in taktiko Jugoslovancov, smo se potrudili tudi mi, da bi zadobili pojasnila od take strani, ki je v položaju, da more dati kako zanesljivo pojasnilo. — Od te kompetentne strani, iz krogov jugoslovanskih državnih poslancev smo doznali: Dogovor obstoji faktično. Sestavljen je bil z vsemi formalnostmi in podpisan od predsednikov mladočeškega kluba in »Zveze«. V tempaktu je določeno precizno in izrecno, da Čehi morejo odnehati od obstrukcije edino lev sporazumljenju z »Zvezo“.

Parlamentarna situacija. — Sestanek Čehov in Jugoslovancov. Že opetovano napovedani sestanek parlamentarnih komisij mladočeškega kluba in »Slovenske zveze“ se vrši dne 15. t. m. ob 3 uri popoldan v prostorih mladočeškega kluba na Dunaju. Isti dan ob 11 uri popoldan se snide parlamentarna komisija »Slovenske zveze“, da se posvetuje o stališču, ki je vzemati v popoldanskem sestanku s Čehi. (S tem popravljamo tudi naše tozadevno sobotno poročilo.)

Obstrukcija v štajerskem deželnem zboru. Iz Grada se nam poroča: Kakor v petek, so slovenski poslanci tudi v soboto v razpravi o proračunu zahtevali glasovanje po imenih. Ker je deželni glavar zagotovil, da hoče sejo skleniti že opoldne, so slovenski poslanci izročili samo osem predlogov. Prihodnja seja bode v torek. Mogoče, da se te dni doseže premirje, za katero se posebno trudi cesarski namestnik grof Clary, gotovo pa ni. A to je gotovo, da proračun za leto 1905. ne bode dovoljen, če nemška večina odkloni vse naše zahteve. Slovenski poslanci štejemo le deset glasov, ki pa zadostujejo, da moremo vlagati premijevalne predloge.

Osebnosti. V VIII. činov. razred je uvrščen profesor g. Anton Bartel na I. drž. gimn. v Ljubljani; v VII. činovni razred pa gg. dr. Karol Garzarolli pl. Thuralack na Dunaju, dalje gg. dr. Jos. Marinko v Novem mestu in Alfonz Paulin in dr. Jožef Svetina v Ljubljani.

Pohvalno priznanje vojnega ministrstva. Pri rešilni akciji ponesrečencev neke potapljačice se ladje je sodelovalo tudi več slovenskih vojakov trdnjasko topniškega polka grof Colloredo Mels št. 4 v Pulju. — med njimi topničarja Fr. Strucelj, Fr. Hribnik, Iv. Klobas, Ant. Karlovič i. t. d. Vojno ministertvo je vsem izreklo javno pohvalo in priznanje za njihovo — s nevarnostjo za lastno življenje — zrušeno pogumost ter ukazalo, da se vsakemu izplača tudi nagrada v znesku 20 kron.

— **Umrli** je v Kostanjevici na Krasu gospa Jožefa Trampuž, rojena Konjedic, soproga ondotnega učitelja. — Umrli je v Ribnici posestnik g. Friderik Logar, star 76 let.

— **Umrli** je na Dunaju včeraj, 6. t. m., tajnik ravnateljstva c. kr. priv. južnih železnic, g. Rajko Deu, rodom Slovenec iz Tržiča. N. v. m. p.!

— **Kletarski tečaj** bodo zimske mesece pri drž. kleti v Novem mestu. Dotični razglas objavimo jutri.

— **Posredovalne osebe za neaktivne vojake** morajo biti zanesljive in mora vsak, kdor prejme kak poziv za vojaka, bivajočega v Ameriki ali drugje v tujini, temu tudi takoj vsako listino doposlati. Kaznjiv je konečno le tisti, kateremu dotični poziv oziroma ukaz velja, ako tudi ni ničesar prejel. Če niso posredovalci zanesljivi, vse naredbe, ki so jih vojska oblastva opetovano izdala, nič ne koristijo. Nekje v kočevskem okraju je prejel letos stric za svojega v Ameriki bivajočega nečaka pozivnico za orožno vajo. Mož, nevedeč branju, je mislil, kakor pravi, da je to kak hranilni list in pozivnico priložil hranilniški knjižici, mesto da bi jo odpasal.

— **Češka socialna demokracija** je imela nedavno shod. Dve zanimivosti sta vredni, da jih priobčimo svojim bralcem. Soc. demokratsko časopisje se silno širi. Na leto prihajajo njihovi listi v 12 milijonih izvodov na svilo. Dodaž imajo dva dnevnika; v kratkem dobe še tretji. Tednik Záři se tiska v 35 700 izvodih po krajcarju. Volilni list „Právo Lidu“ je po svoji dostojnosti podoben naši „Soci“ ali „Slov. Narod“. Resnice ali patvorjene zgodbe zlasti od duhovnikov in menihov opisuje z vso slastjo. Pri shodu se je začel protest proti temu. Češkimi soc. demokratom so torej svinjarje v tisku neprebravljive. Naša inteligenca je drugega mnenja. Precej nižje stoji od soc. demokratskih delavcev!

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je imela svojo 156. vodstveno sejo dne 8. novembra 1904. Razpravljala se je zopet zadeva o „družbini kavi“ ter se sprejel dar tvrdke Henrik Franck in sinovi v Zagrebu vnesku 300 K. Potem, ko se rešilo še nekatere druge zadeve ter se je pretresalo tudi vprašanje glede ustanovitve družbine šole pri Sv. Jakobu v Rožu, zaključil prvomestnik ob 6. uri zvečer sejo.

— **Brzjavni urad v Št. Vidu nad Ljubljano.** Na opetovano prošnjo županstva na c. kr. pošto ravnateljstvo v Trstu pričakovali tukajšnji prizadeti krogi, da c. kr. pošto ravnateljstvo že v tek. mesecu združi c. kr. poštni urad v Št. Vidu z brzjavno službo. Kakor pa vse kaže, bomo še dolgo čakali. Glavna ovira je ta, ker poštna uprava zahteva prispevek 300 kron za vpeljavo brzjava. Sicer se oddajajo brzjavke na postaji tukajšnje drž. železnice v Vižmarjih, kamor tudi dohajajo, vendar pa ne z isto točnostjo, kar bi bilo pri poštnem uradu pričakovati. Železnica namreč najprej svoje brzjavke rešuje in potem šele pridejo druge na vrsto. Zato so te dostikrat vsled zamud skoraj brezpomembne. Mnogokrat je to v veliko škodo tukajšnjim obrtnikom, ker ne morejo ali oddati ali sprejemati tudi brzjavnih poštinih nakaznic. Malo čudno je pač, da poštna uprava zahteva od občine prispevek za napravo brzjava 300 kron, ko se vendar povprečno odda in prihaja tukaj še sedaj do 60 brzjav na mesec. Ako se računa ena brzjavka s temeljno takso samo 60 novčičev, znašajo dohodki na mesec 36 kron, na leto torej 432 kron. Ako se torej omenjeni želji ugoditi, pričakuje se še večjih dohodkov, ker se prihodnje leto otvorijo škofovi zavodi. Ta prispevek 300 kron pa poštna uprava zamenja pričakuje od občine. V obč. odboru so večinoma posestniki, ki res ne potrebujejo brzjava ali pa le v izjemnih slučajih. Zato jim tudi ne zamerimo, če ne dovolijo zahtevanega prispevka. Drugače pa je z obrtniki, ki se večkrat morajo posluževati brzjava. Ker imajo ti že itak stroške za brzjavke, tudi ni pričakovati, da bi iz lastnega žepa pri-

spevali še za napravo brzjava. Naj bi trgovska zbornica na prošnjo tukajšnjih obrtnikov vplivala pri c. kr. poštnem in brzjavnem ravnateljstvu v Trstu za to prekoristno napravo, kar mogoče v najkrajši dobi. Obračamo se tudi na naše gg. poslance, da nam v tem oziru pomagajo.

Razstava vajeniških del. Z dežele nam piše obrtnik: Čitali smo o marljivih pripravah za prireditel razstave vajeniških del. Pri tej priložnosti se je nameravalo, kar se je pa opustilo, razstaviti tudi motorje. Razstava motorjev in sploh strojev raznih strok bi imela pravi pomen le tedaj, če bi se priredila splošna obrtna razstava dežele Kranjske. Ker se je zadnje čase tudi pri nas precej razvila obrtnija, bi bilo umestno, da bi se taka razstava priredila, katera naj bi bila dokaz, da morejo domači obrtniki v vsakem oziru tekmovali s tujimi obrtniki izdelki ali jih celo še prekositi. Razstave so sploh navodila h kulturnemu napredku in na korist udeležencem, kateri s tem javnosti pokažejo svojo zmožnost. To pospišuje obrte, kar je v korist tudi državi sami. Umevno je pač, da so take razstave združene z velikimi stroški, katerih razstavljalec nikakor ne zmoroje. Zato povsod merodajni faktorji podpirajo take razstave, kar se povračuje, ako je razstava dobro osnovana in z dobrimi izdelki založena. Marikateri obrtnik bi želel pokazati tem potom svoje znanje, ko bi bila razstava v domačem kraju. Na tuje ne more pošiljati in se tako javnosti ne more pokazati v pravi luči. Ker je ne katerim gospodom res na tem, da bi se obrtnija povzdignila tudi pri nas, naj se s tem ne zadovolje, da se priredi le vajeniška razstava, katera vendar še ni prvi pogoj dobrega razvoja obrtnije v naši deželi. Radi tega je potrebno, da s razstavami prično tudi samostojni obrtniki. Ako ima dežela dovolj zmožnih obrtnikov in njih izdelki dober glas tudi v tujini, to koristi tudi vajencem in pomočnikom. Vajenci se morejo izobraziti, ako se dela napravljajo za svetovni trg, pomočniki pa si izboljšajo plačo. Vsa kda je pa v domačiji tudi z manjšim zadovoljen, da se le počeno preživljati more. Zadojti čas je, da se pričnemo tudi mali obrtniki gibati. S svojimi močmi pokažimo, da imamo resno voljo, povzdigniti tudi pri nas razne obrte ter zadostiti vsem zahtevam. V tem oziru smemo zahtevati tudi od vlade, da nas podpira. Vsakega domoljuba gotovo boli srce, ko opazuje, kako se izse ljujejo obrtne mlajše moči v tujino. Vele kapitalizem v tujih državah izmogoča naša mlajše moči toliko časa, dokler mu donašajo kaj dobička. Ko povsem omagajo, jih vrže na cesto. Vsi taki se potem vračajo v domovino, kjer so v nadlogo posameznim občanom. Z ozirom na to je potrebno, da se takoj prične priprave za splošno obrtno razstavo v naši deželi. Vsakega obrtnika, ki se zaveda svoje dolžnosti, naj bode resna volja, delati na to, da se taka razstava priredi tudi v naši deželi. Obrtniki moramo pokazati javnosti, da tudi Krajevci moremo tekmovali v obrtni stroki s tujimi industrijskimi obrtniki izdelki. S tem bi bilo gotovo omejeno tudi izseljevanje krepkih obrtnih delavcev. Torej na delo, rojaki!

— **Monolog liberalnega učitelja.** V „Učiteljskem Tovarstvu“ bomo pod naslovom „Knjiga prirode“ sledeči duhoviti samogovor učitelja J. ... n: »Globoko se zamislim: Kaj bo pa z našo plačo! Pritem pa nima nič odgovoriti knjiga prirode. Da, o, horrible dictu! — menda sam Ose nebeski uma tu besede, tu je merodajna grda sebičnost, prekanjeno apleparstvo, ostudno so vrstivo edinega človega do bednega učitelja. Omnia vana sunt, bi rekel Breznik. Vse je minljivo, čast in moč, moč in čast. Priroda ne trpi gnilebe. Prebud kis se zgriže, ergo? Ose nebeski je pravičen. Čemu trpiti učitelstvo, ko je že itak polno trpljenja! Resnična je ruska prislovice: Očien navo obizá — dvojnój grjeh. (Dvojni greh je, krivico delati onemu, ki se mu je še storila krivica.) Čemu to hinavsko besedičenje! Svéto ne strjelá, a púče razit. (Beseda ni etrela, a hujše raní.) Naj li začnem tudi jaz proučevati knjigo prirode, da me upokoje in potem zopet nastavi kot pomočnega učitelja? Vsa za stotak starega denarja bi bil več vreden. Ovari me, Ose nebeski, da ne čupam da se v opravičenem ardu ne izpozabim. Odpusti mi (komu? — Njemu), saj tega ne dela on (kdo? — Oa), to dela njegova prevzetnost, njegovo sovrastvo. On (kdo vendar?) ni svoj: predal se je strasti. Strast mu je istaknila oči, da tudi resnice ne vidi. Strast ga ima v verigah, kakor parkelj samega — Ose nebeski nas varuj! — hudiča. Oa ima sto denarnih virov, jaz pa tdim v svojem plačnem razredu že ne broj let. O, kdaj si bom mogel kupiti grad s posestvom ali si vsaj sezidati vilo?« (Konec sledi.)

— **25 000 kron** znaša glavni dobiček loterije za vojaški spomenik. Opozorjamo cenjene bralce, da se vrši žrebanje nepreklicno 12. novembra 1904 in da je disti dohodek te loterije namenjen podpore potrebnim, dela nezmožnim bojevnikom, njih vdovam in sirotam.

Ljubljanske novice.

Umrli je včeraj po daljši bolezni gospa Marija Čemažar, posestnica v Gosposki ulici št. 9. Dobra dela, katere je delila neprenehoma cerkvi in dijakom, slavi jo ime dobrotljive pokojnice. Naj ji Bog povrne stotero!

Predsednikom „Kato. društva rokodelskih pomočnikov“ je bil izvoljen katehet Alojz Stronj. Izvolitev je potrdil presvetli knezoškof. Podpredsednik društva je Alfonz Levičnik, c. kr. gimn. profesor. O obnem zboru priobčimo poročilo jutri.

Umrli je včeraj umirovljen c. kr. pismo noža g. Andrej Jagonač.

Prepir radi stola za užgalice je nastal včeraj pred sedmijo pri gostinčarju Tomažu Bialu med hlapi, ker je eden izmed gostov, ki so sedeli pri Osnovi mizi, vrgel stola za žvepienke na tla. Gostilničar je poklical policajo na pomoč. Med odstranjevanjem namiranih gostov je bilo pobitih več steklenic in kozarecev. Gostilničar ima znatno škodo.

Ogenj. Danes dopoldne je začelo greti v dimniku v hiši št. 7 na Zabjeku. Požarna bramba je prišla na lice mestaj domačini so ogenj poprej pogasili.

Dva spila 30 vrčkov piva. Včeraj sta prišla v gostilno Jesipine Jerman v Kolo dvorakih uncah dva mlada gosta, katera sta do večera spila 30 vrčkov piva in pobežnila, predno sta plačala.

Repertoar slov. gledališča Jutri v torek, dne 8. t. m. vprizori se vdrugič v sezoni Sartanova efektna zgodovinska drama „Domovina“ s katero se je otvorila letenjska gledališka sezona. Gospod. Spurna, ki se je bila sredi preteklega mesca pri predstavi „zene sužnje“ tako poškodovala na nogi, da od tedaj ni mogla nastopiti, prične pri tej predstavi v veliki ulogi Dolores zopet svoje delovanje. Ostale velike vloge so kakor pri premijeri v rokah naših prvih stranskih moči. — V četrtek je operna predstava, ter se poje prvič v tej sezoni velika Wagnerjeva opera „Lohengrin“ ki se je popolno novo vprizorila in naštudirala.

Nekaj denarja v rdeči listnici je izgubil enega od Dunajake ceste do Martinove ceste. Pošten najditelj naj ga odda Franc Dovcu na Pokopalsko cesti 29.

Književnost in umetnost.

* „Zabavne knjižnice“ za slovensko mladino, katero urejuje in izdaje Anton Kosi, učitelj v Središču, je izšel XII. zvezek. »Zabavna knjižnica« imaja v nedolocenih rokih ter prinaša mladim ljudem mnogo primernega beriva, narodnih pravljic, pripovedk, nasli, legend, pregovorov, kratkocasne, gospodarske in drugih nasvetov. To berivo je koristno in poučno tudi za odraslo ljudstvo. Zato posebno mladina jako rada prebira »Zabavno knjižnico«, ki jo topio priporočamo. Zadnji zvezek obsega te sestavke: Denarje bo kupila. — Dva brata in slato. — Stric Jernejev kovčeg. — Kmet in smrt. — Na dveh pogrebih. — Gospod Serafin. — Človek, čudna stvar. — Le eno rožo! — Živali — naše učiteljice. — Še nekaj boljsega! — Nezadovoljni osei. — Nekaj o užgancah. — Pregovori in izreki. — Razne stvari. — Glasba. — Zmešana štrana. — Naročnino sprejema zalaga telj, cena zvezku 30 vin.

Izpred sodišča.

Izpred deželne sodišča.

Prepir pri vodnjaku. V Smarju sta se pri vodnjaku spri Ana Stepic in Marija Gregorec. Kmalu so se v ta prepir vikal tudi ude obeh rodbin. Tako se je oborožil Janez Stepic s cepcem in Jože Gregorec z gnojnimi vilami. Ko sta si stala na spretnika grozeča oko v oko, je stopila Jožefa Stepic pred svojega očeta in proti Gregorcu zaupala, da ne bo njenega očeta tepel in rekla: »Ti črni raubare. Na te besede je pa Gregorec z ročajem vil zamahnil po glavi Jožefa Stepic in jo pobil na tla, nje nega očeta pa je z gnojnimi vilami udaril po laktih in hrbtu. Obdolženec pravi, da je bil tako prestrašen, da ni vedel, kaj dela. Obsojen je na šest tednov ječe. — **Slab izgovor.** Janez Marn, delavec brez stalnega bivališča, se je pred sodiščem izgovarjal, da je le v silobranu v Sencurju Janeza Kuharja z nožem v desno stegno sunil. Ker so pa vse priče potrdile, da to ni res, je bil Marn na štiri mesece ječe obsojen.

Razne stvari.

Nogavica polna zlata. Pred nedavnim je izstopil visok gospod na ženevskem kolodvoru ter dejal, da je visok uradnik zavznega švicarskega sveta. Rekel je, da ima nalogo pregledati poštne vozove in sprevodnik mu je moral dovoliti, toda kmalu so

opazili, da manjka pošiljatve s 16.500 franki v zlatu. Oni uradnik je pa izginil in težko se je zdelo dobiti denar nazaj. Tedaj pa pride nekega dne posestnica neke zloglasne hiše pred policijskega predstojnika ter mu prinese nogavico, napolnjeno z denarjem, ki ji jo je dal spraviti neki neznanec. Ker zakladu ni prav zaupala, ga je prinesla na policijo. V nogavici je bilo še 14.500 fr., ki so bili gotovo ukradeni iz poštnega voza. Še isti večer je dobila policija tatu, ki je najbrže zaslutil, da je policija dobila denar ter je hotel popihati. Skoro v istem času so prišli v neki drugi hiši moža, ki je imel pri sebi 1100 frankov tudi v zlatu. Sodijo, da je to kak tovariš prvega.

Fotografija v naravnih barvah. Neki H. V. Reichl v Monakovem trdi, da je rešil problem, kako se zamorejo dobivati fotografije obrazov in predmetov v naravni barvi. On je iznašel način, kako se zamorejo te fotografije dobivati čisto kemijskim potom, in to prav malo dražje, nego navadne fotografije. Po tem njegovem načinu zamore delati vsak amatér. Te fotografije ne spreminjajo barve ter se zamorejo izdelati v vseh velikostih. Drobnejših podatkov o svoji iznajdbi ni Reichl priobčil, toda profesor kemije, R. Zeitz, in prof. Hausengl, glasoviti dverni fotograf v Monakovem, sta se pohvalno izrazila o iznajdbi.

Japonci gredo za plenom. Japonci gredo z 200 ladjami, ki jih čuvajo 2 japonski križarici proti otokom v Ohotskem morju ter ob obali Kamčatke, kjer se nahajajo velikanke mnozine morskih psov. Ti morski psi so last ruske krone, ki jih skrbno goji. Ker jih pa sedaj ne čuvajo več ohlopnice, bodo plenazelnji Japonci sedaj storili z njimi isto, kar so naredili ameriški ribiči. Pobili so jih velikanske množice. »Vzhodno-Asijski Lloyd« je izračunal, da bodo Japonci dobili kozuhov in rib za 30 milijonov mark, ne ušteviš škode, ki jo bodo naredili, ko bodo pobili toliko dragocenih živali, da bo treba, kakor po krimski vojski, 30 let, da se bodo tuljni zopet zaredili.

Grško domoljubje. Po zadnji turško-grški vojski se grška vlada resno trudi, da povzdigne svojo mornarico in vojsko. A kaj, ko so državni dohodki premali. Vsled tega pomagajo Grki v Greciji in v tujini s prispevki ter se kosajo, kde bo dal več. Tudi kaznjenci velike atenske kaznilnice niso hoteli zaostati ter so zložili neko sveto, a ker se jim je zdela premala, so izjavili upravitelju kaznilnice, da so voljni, postiti se tri dni, ter da se doda na ta način prihranjeni denar oni sveti, ki so jo nabrali. Seveda upravitelj s tem ni bil zadovoljen. Kaznjence pa — ženske — zbrale so 1000 K ter se ponudile, da bodo vsak teden po en dan delale samo v korist blagajne za mornarico in vojsko. Ta dva domoljubna čina sta napravila na Grškem velik vtis. Pravosodni minister Levidis je dal izreči kaznjencem svojo najtoplejšo zahvalo. Upravitelj je dovršil svojo nalogo z besedami: »Narod, čegar kaznjenci so navdahnjeni s takim domoljubjem, se lahko mirne duše nadja boljše bodočnosti.«

Ruske amazonke. V sedanji vojski je bila že mnogokrat prika občudovati poguma ruskega ženstva. V sibirskem mestu Nikolaj Usurik se je ustanovila stotinja Amazona. Stotnik iz 53 žensk obstoječe stotnije je soproga visokega železničarskega uradnika Nadežda Tresčov. Amazonke nosijo kosaško obleko. Trikrat na teden se urijo na konjih. V streljanju so izurjene tako dobro, da večina izmed njih zadene v najhujšem diru s puško svoj cilj. Stotinja ima žensko zdravnico in tolmača. General Koljubakuv je nedavno nadzoroval žensko stotnijo in je pohvalil ženske vojake.

Miotkin smrtni dan. Edina hči nekega bogatega budimpeštanskega žitnega trgovca Sigrida Benedikta se je zaročila z nekim zadoženim gospodom, ki pa izvira iz angleškega plemstva, in sicer iz sorodstva Marije Stuartke. Nevestina gospa mama je seveda na to okolnost silno ponosna ter bi jo rada, kolikor mogoče, razširila. To poletje v Ljubli se pa prikaže gospa Benedikt v žalni obleki. Seveda so jo takoj ustavile nekatere znane gospe: »No, kaj je, gospa Benedikt? Vi niste žalno obleko?« »Kako neki ne,« odgovori tašča angleškega aristokrata, ki izvira od Marije Stuartke, »saj je danes Miotkin smrtni dan!« Mislila je na kratjico Marijo Stuartsko.

Vpliv cigarete na brke. Urednik nekega angleškega lista je nedavno proučeval vprašanje, škoduje li kajenje brkam. Zdelo se mu je, da brke današnje dobe niso take kot prej. Urednik je med drugim vprašal za svet tudi tamošnjega vlasulerja, ki mu je rekel, da dim cigare ali cigarete škodljivo vpliva na brke, ker izgube barvo ter hitreje odpadajo. Pipa ni tako škodljiva.

Stoletnica dvorne in državne tiskarne na Dunaju je bila 5. nov. Prej so cesarski uradi in oblasti pustili tiskati svoje potrebnice v zasebnih tiskarnah. Pod ravnateljstvom Degena, Auerja, viteza Eisenau, Becka, Vollmara in drugih se je razvila tiskarna in spada sedaj med prve tiskarne v Evropi.

1870 (1-1)

†

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni oče, oziroma tast, gospod

Friderik Logar
posestnik in trgovec

po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 76. letu svoje dobe v nedeljo dne 6. novembra ob 1. uri popoldne mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v torek ob 8. uri popoldne.

V Ribnici, dne 6. nov. 1904.

Frida, Amalija, poroč. dr. Merhar, hčeri. — Dr. Ivan Merhar, zet.

Službe išče

mlad, priden, pošten in zanesljiv mož v kaki notarski, odvetniški pisarni, oziroma pri kaki hranilnici ali posojilnici oziroma kaj sličnega v mestu Ljubljana ali pa v kakem trgu na Gorenjskem ali Dolenjskem. Vešč je slov. in nemškega jezika. Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: „Pridnost in poštenost“ poste restante, Ljubljana. 1871 3-1

Žganje

zajamčeno pristno
destilirano iz lastnega pridelka, se dobiva pri lastniku

Anton Ferlan di Giorgio
Rovinj, Istra.

1867 12-1

Sprejme se takoj

pomočnik

za črevljarski obrt, plača na teden 5 K in prosta hrana. 1873 3-1

Istotam se sprejme tudi **učenec**.

JOŽEF BEČAN, Rakovnik, p. Medvode.

Učenec

boljšega stanu, nemškega in slovenskega jezika zmožen, ki je že par let bil v trgovini z mešanim blagom, išče prostora.

Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 1872 1-1

Oljnate barve

v kositarnih škaflićah za razprodajalce in lastno uporabo se dobé pri tvrdki **BEATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice 524 5 12-6

Vnauja naročila proti povzetju.

Izjava.

Podpisani izjavlja, da ni plačnik za dolgove, ktere bi moj sin **Karol Kavčič** pod katero koli pretezo napravil. 1837 3-2

Jernej Kavčič,
posestnik v Medvodah št. 7.

Mesnica na Javorniku

tik glavne ceste, na zelo obljudenem prostoru se da za več let v najem spretnemu mesarju pod ugodnimi pogoji. V hiši je tudi stanovanje. 1861 2

Ponudbe sprejema in pogoje stavi **Marija Bregant**, posestnica na Javorniku.

Žrebanje že v soboto.	Glavni dobitek kren 25.000 kron
Srečke vojaškega spomenika à 1 krono	priporoča J. C. Mayer, Ljubljana.
1753 10 Dobitki obstoje iz efektov in se ne izplačajo v denarju.	

Že skozi 19 let

boleham na želodcu. Po poskušnjah z različnimi zdravili sem začel leta 1896. rabiti Vašo

tinkturo za želodec,

ki mi je vedno prav dobro služila kot učinkujoče zdravilo, pa ne le meni, ampak tudi raznim boleham osebam, katerim sem jo podaril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur, ki trpi na želodčni bolezni. 790 50-27

Friderik Repolusk,
župnik v St. Vidu nad Valdekom, p. Missling, 16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „Železnato vino“ se mi je pri mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini, kakor pri drugih obično izborni obneslo. Prav posebno je bil njega učinek očividni pri slabokrvnih, pri osebah oslabiljenih prebavil in nerednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato morem Vaše res izborno železnato vino iz lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič,
župnik pri Belci cerkvi, p. St. Jernej, Dolenjsko 1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje odlikovani lekarnar **G. PICCOLI, Ljubljana** tekarna „Pri angelu“, Dunajska cesta, dvorni založnik Njijove Svetosti papeža.

Mednarodna panorama
Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastiška umetniška razstava.
V torek, 8. novembra 1904.

Zadnji razstavni dan.

Velezanimivo potovanje po Spitzbergih, Grönlandiji in s potovalcem po severnem tečaju Nansenom v ledeno ozemlje. 1874

V sredo, od 9. do 12. novembra

Ruska osrednja

Azija.

Za šole in društva znižane cene.
Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer.

Po ugodni ceni
sukneno blago pri

R. Miklauc
Ljubljana
Špitalske ulice šte. 5. 1650 52-30

Pijte

Klauerjev

„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev. 544 150-94

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nepozabni, dragi brat, gospod

Rajko Deu,
tajnik ravnateljstva c. kr. priv. juž. žel. na Dunaju

dne 5. t. m. v 52. letu svoje starosti, rodom iz Tržiča, po dolgi in mučni bolezni izdahlil svojo blago dušo.

Pogreb predragega rajnega bode na Dunaju danes, dne 7. t. m., ob 3. uri popoldne.

Predragega rajnega priporočava v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana-Šiška, dne 7. novembra 1904.

Mihael in Josip Deu,
brata.

1869

„Katol. Bukvarna“ v Ljubljani
priporoča sledeča znamenitejša dela slovenskega slovstva:

- Cramer: „Apostolski dušni pastir“**, ali dušni pastir, kakšen naj bo in kako naj deluje. Po naročilu in na stroške premil. in presvetl. gospoda Antona Bonaventure, kneza in škofa ljubljanskega izdal dr. Fr. Lampe. K 1'20, pol platno K 1'90.
- Didon - Bohinjec: „Jezus Kristus“**. Izdal dr. Anton Jeglič, knez in škof ljubljanski. Trije zvezki K 4'20, v platno vezani K 7'20.
- Flis: „Stabinski slogi“**, zlasti krščanski, njih razvoj in kratka zgodovina z dodatkom o zidani in popravljeni cerkva. V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami. K 13'—.
- Kos: „Gradivo za zgodovino Slovencev“** v srednjem veku. Prva knjiga (I. 501—800) K 8'—.
- Kosec: „Katoliško zakonsko pravo“** z ozirom na državne avstrijske pravice. K 2'—, v pol platno K 3'20.
- Lasér-Marešič: „Lurški čudeži“**. Nadaljevanje in drugi zvezek bukev imenovanih „Lurška Mati božja“. V pol platno K 2'—.
- Poč: „Duhovski poslovnik“**. Drugi, popravljeni natis. K 4'—, vezano K 5'20.
- „Sveto pismo“** stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega, od apostolskega sedeža potrjenega sv. pisma, ki ga je iz Vulgate ponemčil in razložil dr. I. F. Allioli, šest debelih vezanih zvezkov K 20'—.
- Veternik: „Razlaga velikega katekizma“** ali krščanskega nauka. Štirje vezani zvezki K 12'20.
- Wolf-Pleteršnik: „Slovensko-nemški slovar“**. Dva vezana zvezka K 29'—.

Dr. Ivan Milan Hribar
uljudno naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno v Ljubljani,
Sodnijske ulice šte. 2.

1854 2-1

Izvrstno hrvaško vino!

Trgovci in gostilničarji, ako želite kupiti dobro kapljico dobrega Hrvača, potrudite se v **Samobor**, pri nas imamo dosti vina in to samo prve vrste, kakor: traminec, muškati, risling, burgunder, zelenika, kraljevina, portagizec, i. t. d. Cene vinu so letošnje od 16 gl. do 20 gl., a lanskemu pa od 17 gl. do 22 gl. Toraj, če kateri želi kaj kupiti, naj se pismo ali osebno obrne na podpisane, kateri daje daljna pojasnila.

Anton Kogoj, upravitelj trgovišne dače v Samoboru.

Menjarična delniška družba „MERCUR“
L. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strabergasse 2.

Kup in prodaja vseh bankovskih državljanskih papirjev, srečk, denarjev itd. Savarovanja za sruče pri krehenjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Zrebanje na vsake žrebanje. — Kmalotna izvršitev naročil na borzi.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni navetiti za dosede kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 184 395